

HRVATSKI SABOR

3130

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O JAVNIM CESTAMA

Prolašavam Zakon o javnim cestama, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 8. prosinca 2004. godine.

Broj: 01-081-04-3802/2

Zagreb, 14. prosinca 2004.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O JAVNIM CESTAMA

I. OPĆE ODREDBE

Namjena zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravni položaj javnih cesta; razvrstavanje javnih cesta; planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje javnih cesta; mjere za zaštitu javnih cesta i prometa na njima; koncesije; upravljanje; financiranje i nadzor javnih cesta.

Pravni status javnih cesta

Članak 2.

Javne ceste su opće dobro i na njima se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.

Dijelovi javne ceste

Članak 3.

(1) Javnu cestu čine:

– cestovna građevina (posteljica, donji stroj kolnika, kolnička konstrukcija, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, nasip, pothodnik i nathodnik),

– građevine za odvodnju ceste i pročišćavanje vode,

– zemljišni pojas s obiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste, a najmanje jedan metar računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste,

– zračni prostor iznad kolnika u visini 7 m,

– cestovno zemljište u površini koju čine površina zemljišta na kojoj prema projektu treba izgraditi ili je izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su prema projektu ceste izgrađene ili se trebaju izgraditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine predviđeni

projektom ceste (objekti za održavanje cesta, upravljanje i nadzor prometa, naplatu cestarine, benzinske postaje, servisi, parkirališta, odmorišta itd.),

- građevine na cestovnom zemljištu, za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine, predviđene projektom ceste,

- stabilni mjerni objekti i uređaji za nadzor vozila,

- priključci na javnu cestu izgrađeni na cestovnom zemljištu,

- prometni znakovi i uređaji za nadzor i sigurno vođenje prometa i oprema ceste (prometni znakovi, svjetlosni uređaji, telekomunikacijski stabilni uređaji, instalacije i rasvjeta u funkciji prometa, cestovne značke, detektori-brojači prometa, instalacije, uređaji i oprema u tunelima, oprema parkirališta, odmorišta i slično),

- građevine i oprema za zaštitu ceste, prometa i okoliša (snjegobrani, vjetrobrani, zaštita od osulina i nanosa, zaštitne i sigurnosne ograde, zaštita od buke i drugih štetnih utjecaja na okoliš i slično).

(2) Javna cesta iz stavka 1. ovoga članka upisuje se u zemljišne knjige kao opće dobro u skladu s propisima koji uređuju zemljišnoknjižne upise.

Razvrstavanje javnih cesta

Članak 4.

Javne ceste u smislu ovoga Zakona jesu ceste koje se ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju razvrstavaju u jednu od sljedeće četiri skupine:

- 1) autoceste,
- 2) državne ceste,
- 3) županijske ceste,
- 4) lokalne ceste.

Mjerila za razvrstavanje javnih cesta

Članak 5.

(1) Javne ceste iz članka 4. ovoga Zakona razvrstavaju se na temelju mjerila koje donosi Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada).

(2) Akt o razvrstavanju javnih cesta kojim se određuju autoceste, državne, županijske i lokalne ceste i njihovom označavanju donosi ministar nadležan za promet (u daljnjem tekstu: ministar) i objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Uvođenje naplate cestarine

Članak 6.

Za uporabu autocesta ili pojedinih cestovnih objekata (most, tunel, vijadukt i sl.) na državnim cestama Vlada može donijeti odluku o uvođenju naplate naknade (cestarine).

Stanje javnih cesta

Članak 7.

Javne ceste moraju biti građene, rekonstruirane i održavane na način da ih na siguran način mogu koristiti svi korisnici cesta kojima su namijenjene.

Opća načela i ovlasti ministra

Članak 8.

(1) Javne ceste se planiraju, projektiraju, grade, rekonstruiraju i održavaju na način:

- da se rješenja usklade s najnovijim stručnim saznanjima iz područja projektiranja i gradnje, te s ekonomskim načelima i mjerilima za procjenu opravdanosti njihove gradnje,
- da njima bude zajamčeno sigurno prometovanje svih sudionika u prometu, kao i

sukladnost javnih cesta s drugim zahvatima u prostoru i s okolišem kroz koji se protežu,

– i pod uvjetima koji su određeni ovim Zakonom i propisima za njegovo provođenje; Zakonom o gradnji i propisima za njegovo provođenje; propisima kojima je uređena zaštita okoliša; propisima o uređivanju prostora, te propisima o sigurnosti prometa na cestama.

(2) Tranzitni promet teretnih vozila može se odvijati samo po javnim cestama određenim za tranzitni promet.

(3) Ministar u suglasnosti s ministrom nadležnim za graditeljstvo i ministrom nadležnim za unutarnje poslove donosi propis o projektiranju javnih cesta i njihovih elemenata sa stajališta osiguranja prometne sigurnosti i ekonomičnosti njihove izgradnje i održavanja.

(4) Ministar, sukladno zakonu kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama, donosi propise o:

- prometnim znakovima, opremi i signalizaciji na javnim cestama,
- turističkoj i ostaloj signalizaciji,
- načinu označavanja i osiguranja radova na javnoj cesti.

(5) Ministar donosi:

– tehničke provedbene propise kojima se detaljnije uređuje primjena posebnih propisa na području javnih cesta,

– propis kojim se određuju javne ceste i ostali elementi bitni za obavljanje tranzitnog prometa teretnih vozila iz stavka 2. ovoga članka,

– propis kojim se utvrđuje sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima.

II. PLANIRANJE, GRAĐENJE, REKONSTRUIRANJE I ODRŽAVANJE JAVNIH CESTA

1. Planski temelji

Strategija razvitka javnih cesta

Članak 9.

(1) Hrvatski sabor na prijedlog Vlade donosi strategiju kojom se utvrđuju ciljevi i plan razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Strategija), u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske.

(2) Strategija iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

– analizu stanja autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta te potrebu razvitka tih cesta,

– temeljna mjerila za građenje autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta te prijedlog kriterija prioriteta građenja autocesta i državnih cesta,

– potrebe održavanja postojećih autocesta i državnih cesta, načela održavanja županijskih i lokalnih cesta te prijedlog kriterija prioriteta održavanja autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta.

Tehničko-tehnološko jedinstvo

Članak 10.

Ministarstvo nadležno za promet (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) nadležno je za osiguranje tehničko-tehnološkog jedinstva javnih cesta kroz provedbu Strategije.

Prioriteti u građenju i održavanju

Članak 11.

Prioritet u građenju i održavanju autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta i potreba razvitka javnih cesta utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, s gospodarski opravdanim

prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti, kapaciteta i protočnosti prometa.

Program građenja i održavanja

Članak 12.

(1) Program građenja i održavanja javnih cesta na prijedlog Ministarstva donosi Vlada za razdoblje od četiri godine, u skladu sa Strategijom.

(2) Izvješće o ostvarivanju dugoročnih ciljeva razvoja cestovne infrastrukture utvrđenih Strategijom i izvršenju Programa iz stavka 1. ovoga članka Vlada jedanput godišnje podnosi Hrvatskome saboru.

Godišnji plan

Članak 13.

(1) Program građenja i održavanja javnih cesta iz članka 12. ovoga Zakona ostvaruje se:

- godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, koji donose Hrvatske autoceste d.o.o.,
- godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta, koji donose Hrvatske ceste d.o.o.,
- godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje donose županijske uprave za ceste, a u ime Grada Zagreba upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za gradnju i održavanje objekata (u daljnjem tekstu: Upravno tijelo Grada Zagreba).

(2) Godišnji planovi iz stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga članka donose se uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, a godišnji planovi iz podstavka 3. uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

2. Građenje i rekonstruiranje

Poslovi građenja i rekonstruiranja

Članak 14.

Poslovi građenja i rekonstruiranja javnih cesta u smislu ovoga Zakona obuhvaćaju:

- građevinsko i drugo projektiranje s istražnim radovima,
- projektiranje opreme, pratećih objekata, prometne signalizacije i drugo projektiranje,
- stručnu ocjenu studija i projekata,
- otkup zemljišta i objekata,
- izmjешtanje komunalne i druge infrastrukture,
- ustupanje radova građenja,
- organizaciju stručnog nadzora i kontrole ugrađenih materijala i izvedenih radova,
- organizaciju tehničkog pregleda i primopredaje javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje.

Projekti za građenje i rekonstrukciju

Članak 15.

Ministar nadležan za zaštitu okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, uz suglasnost ministra, donosi pravilnik kojim se propisuju vrste i sadržaj projekata za građenje i rekonstrukciju javnih cesta.

Posebni uvjeti građenja javnih cesta

Članak 16.

(1) Prije izdavanja lokacijske dozvole za građenje i rekonstrukciju autocesta i državnih cesta posebne uvjete izdaje Ministarstvo, a prije izdavanja lokacijske dozvole za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta ured državne uprave u županiji, odnosno Upravno

tijelo Grada Zagreba nadležno za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i graditeljstvo.

(2) Nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka dužno je sudjelovati u postupku izdavanja građevinske dozvole izdavanjem potvrde na glavni projekt u skladu s posebnim propisom.

Građenje komunalnih i drugih objekata unutar cestovnog zemljišta

Članak 17.

(1) Ako se prilikom građenja ili rekonstrukcije javne ceste predviđa i građenje komunalnih, vodnogospodarskih, energetske ili drugih građevina unutar cestovnog zemljišta, projekt mora obuhvatiti i te građevine i radove koji će se izvesti na površini, odnosno ispod ili iznad površine ceste.

(2) Troškove izrade projekata i građenja građevine iz stavka 1. ovoga članka snosi investitor komunalnih, osim javnih površina (pješačkih staza i zelenih površina) te javne rasvjete, vodnogospodarskih, energetske ili drugih građevina.

(3) Prava i obveze investitora komunalnih, vodnogospodarskih, energetske ili drugih građevina utvrđuju se ugovorom s Hrvatskim autocestama d.o.o., Hrvatskim cestama d.o.o., županijskom upravom za ceste, korisnikom koncesije odnosno Upravnim tijelom Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Ako se građenjem ili rekonstrukcijom javne ceste zadire u komunalne, vodnogospodarske, energetske ili druge građevine, troškove izrade projekata, građenja ili rekonstrukcije tih građevina snosi investitor javne ceste.

3. Održavanje javnih cesta

Poslovi održavanja

Članak 18.

(1) Poslovi održavanja javnih cesta u smislu ovoga Zakona jesu:

- planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima,
- redovito i izvanredno održavanje javnih cesta,
- ustupanje radova redovitog i izvanrednog održavanja javnih cesta,
- stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja javnih cesta,
- osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste,
- ophodnja.

(2) Radovi izvanrednog održavanja javnih cesta mogu se izvoditi samo na temelju tehničke dokumentacije.

(3) Popis poslova redovitog i izvanrednog održavanja, opseg pojedinih radova i rokove izvođenja tih radova, pravila i tehničke uvjete za radove propisuje ministar.

Održavanje javne ceste kroz naselje

Članak 19.

(1) Dio javne ceste koja prolazi kroz naselje održava se kao sastavni dio te javne ceste osim:

- sustava za odvodnju, ako je dio mjesne kanalizacijske mreže,
- javne rasvjete,
- zelene površine,
- pothodnika i nathodnika u funkciji pješačkog prometa,
- biciklističke i pješačke staze,
- tramvajske, odnosno željezničke pruge,
- čišćenja javnih cesta, osim čišćenja snijega.

(2) Slivnici uz javnu cestu u naselju koji nisu vezani na mjesnu kanalizacijsku mrežu, te zamjena i popravak slivničkih rešetki i poklopaca revizijskih okana na kolniku javne ceste održavaju se kao sastavni dio te javne ceste.

Održavanje nadvožnjaka i podvožnjaka

Članak 20.

(1) Nadvožnjak iznad javne ceste održava se u cjelini kao sastavni dio one javne ceste koja se nalazi iznad, osim ako se ugovorom između nadležnih subjekata ne odredi drukčije.

(2) Podvožnjak ispod javne ceste održava se kao sastavni dio te javne ceste, osim kolnika i cestovnih instalacija koji služe javnoj cesti koja se nalazi ispod.

Održavanje željezničko-cestovnih prijelaza

Članak 21.

Željezničko-cestovni prijelaz na dvije razine u cijelosti se održava kao javna cesta u dijelu koji se nalazi iznad željezničke pruge, a samo kolnik i cestovne instalacije kada se javna cesta nalazi ispod željezničke pruge.

4. Ostali poslovi upravljanja javnim cestama

Članak 22.

Ostali poslovi upravljanja javnim cestama, u smislu ovoga Zakona, jesu:

- vođenje podataka o javnim cestama,
- informatizacija sustava javnih cesta,
- obavješćivanje javnosti o stanju prohodnosti javnih cesta, izvanrednim događajima na njima i o meteorološkim uvjetima značajnim za sigurno odvijanje prometa,
- priprema podloga za pripremu i dodjelu koncesija,
- odlučivanje o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnim cestama,
- organizacija sustava naplate cestarine na autocestama i objektima s naplatom cestarine,
- izrada izvješća, elaborata, ekspertiza i sličnih materijala za potrebe Hrvatskoga sabora, Vlade i Ministarstva.

Obavješćivanje javnosti, briga o sigurnom prometu

Članak 23.

(1) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba odnosno korisnik koncesije dužni su na temelju ovoga Zakona i drugih propisa osigurati:

- neometan i siguran promet na javnim cestama za koji su te ceste građene,
- uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila te drugih stvari s javne ceste,
- obavješćivanje javnosti o stanju i prohodnosti javnih cesta te o izvanrednim događajima i meteorološkim uvjetima značajnim za odvijanje prometa na njima,
- očuvanje i zaštitu okoliša.

(2) Obavljanje poslova iz stavka 1. podstavka 2. i 3. ovoga članka trgovačko društvo, ustanova odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom može posebnim ugovorom povjeriti drugim pravnim osobama.

5. Ustupanje radova

Članak 24.

(1) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja

javnih cesta.

(2) Izvođenje radova građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba ustupaju sukladno propisima o javnoj nabavi.

(3) Izvođenje radova građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta smije se ustupiti samo pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj i opremljenoj za te poslove.

(4) Radovi održavanja javnih cesta ustupaju se pravnoj ili fizičkoj osobi koja je za te radove registrirana, specijalizirana i tehnički opremljena te koja raspolaže osposobljenim kadrom za izvođenje radova održavanja pod prometom, štiteći sigurnost prometa.

(5) Iznimno od odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka, Hrvatske autoceste d.o.o. mogu izravno izvoditi radove redovitog održavanja autocesta i objekata s naplatom ili za izvođenje radova redovitog održavanja kao i za pružanje usluga naplate cestarine osnovati posebna trgovačka društva.

(6) Radovi redovitog održavanja javnih cesta ustupaju se za razdoblje od četiri godine.

(7) Uvjete tehničke opremljenosti i stručne osposobljenosti kadra iz stavka 4. ovoga članka propisuje ministar.

6. Nužni radovi održavanja prilikom štrajka

Članak 25.

Trgovačko društvo, ustanova, odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom, korisnik koncesije i pravna ili fizička osoba kojoj je ustupljeno izvođenje radova redovitog održavanja javne ceste dužni su i ovlašteni prilikom štrajka svojih radnika osigurati obavljanje redovitog održavanja javne ceste, i to:

- nadzor nad provoznošću i osposobljenošću javne ceste za siguran promet svakodnevnim pregledima javne ceste (ophodnja javne ceste),
- osigurati opasne dijelove na javnoj cesti ako utvrđene nedostatke, koji ugrožavaju promet na njoj, ophodar ne može odmah otkloniti,
- provođenje mjera za osiguranje javne ceste čiji bi izostanak mogao prouzročiti oštećenje javne ceste,
- otklanjanje posljedica prirodnih i drugih katastrofa na javnoj cesti,
- otklanjanje oštećenja javne ceste koja bi mogla uzrokovati prestanak prometa ili opasnost za sudionike u prometu,
- provoznost javne ceste u zimskom razdoblju najmanje u opsegu koji omogućuje odvijanje prometa uz uporabu zimske opreme,
- osiguranje tekućih podataka o stanju i provoznošću javne ceste.

7. Imovinskopravni odnosi

Izvlaštenje nekretnina

Članak 26.

(1) Građenje, rekonstrukcija i održavanje javnih cesta u interesu je Republike Hrvatske.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, na postupak izvlaštenja nekretnina radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta primjenjuju se propisi o izvlaštenju.

(3) Uz prijedlog za izvlaštenje nekretnina potrebnih za izgradnju javnih cesta nije potrebno prilagati plan izvlaštenja nekretnina kada su priloženi parcelacijski i drugi elaborati kao osnova za izvlaštenje nekretnina.

(4) Vlasnik izvlaštene nekretnine radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta ima pravo na naknadu sukladno zakonu kojim je uređeno izvlaštenje, a može mu se umjesto naknade dati u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske.

(5) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka, vlasniku izvlaštene stambene ili poslovne zgrade daje se u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina iste namjene odnosno vrijednosti.

(6) Izvlaštenjem, nekretnine postaju opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i na njima se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.

(7) Kad se izvlaštenje provodi radi građenja i održavanja autoceste ili državne ceste u ime i za račun Republike Hrvatske, prijedlog za izvlaštenje nekretnine radi građenja i održavanja javne ceste podnosi tijelo ili osoba koja je po odredbama ovoga Zakona ovlaštena upravljati autocestama, odnosno državnim cestama.

(8) Kad se izvlaštenje provodi radi građenja, rekonstrukcije i održavanja županijske i lokalne ceste u ime i za račun županije, odnosno Grada Zagreba, prijedlog za izvlaštenje nekretnine radi građenja i održavanja javnih cesta podnosi tijelo ili osoba koja je po odredbama ovoga Zakona ovlaštena upravljati županijskim i lokalnim cestama.

(9) Prijedlog za izvlaštenje u ime i za račun Republike Hrvatske može podnijeti i korisnik koncesije ako je na to posebno ovlašten ugovorom o koncesiji sklopljenim po odredbama ovoga Zakona.

(10) Kada se radi građenja, rekonstrukcije ili održavanja autoceste ili državne ceste izvlašćuje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske, ne plaća se naknada za izvlaštene nekretnine.

Stupanje u posjed

Članak 27.

(1) Ako korisnik izvlaštenja želi stupiti u posjed nekretnina prije pravomoćnosti rješenja o izvlaštenju, podnosi zahtjev za stupanjem u posjed nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno uredu za imovinskopravne poslove Grada Zagreba.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka odobrit će se ako korisnik izvlaštenja podnese dokaz da je prijašnjem vlasniku isplaćena naknada sukladno posebnim propisima o izvlaštenju, odnosno da mu je navedena naknada stavljena na raspolaganje, odnosno dokaz da je prijašnji vlasnik odbio primiti naknadu.

(3) O stupanju u posjed izvlaštenih nekretnina iz stavka 2. rješenje donosi nadležni ured državne uprave u županiji odnosno ured za imovinsko-pravne poslove Grada Zagreba u roku od 3 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(4) Žalba protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, izdvajanje šume i šumskog zemljišta

Članak 28.

(1) U slučaju izdvajanja iz šumsko-gospodarskog područja šuma i šumskog zemljišta radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta u korist Republike Hrvatske, županije, odnosno Grada Zagreba, ne plaća se naknada za prava prenesena prema posebnom zakonu kojim se uređuje gospodarenje šumama.

(2) U slučaju da se izvlaštenje, odnosno promjena namjene poljoprivrednog zemljišta radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta provodi u korist Republike Hrvatske, županije, odnosno Grada Zagreba, ne plaća se naknada zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku prema zakonu kojim se uređuje gospodarenje poljoprivrednim zemljištem.

(3) O izdvajanju šume i šumskog zemljišta iz šumsko-gospodarskog područja te promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta rješava ured državne uprave u županiji nadležan za imovinskopravne poslove, odnosno tijelo Grada Zagreba za imovinskopravne poslove.

III. MJERE ZA ZAŠTITU JAVNIH CESTA I PROMETA

Izvanredni prijevoz

Članak 29.

(1) Vozila u prometu na javnoj cesti moraju udovoljavati propisanim uvjetima za pojedine vrste vozila u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja.

(2) Prijevoz vozilima koja sama ili zajedno s teretom premašuju propisane dimenzije ili ukupnu masu, odnosno propisana osovinska opterećenja smatra se izvanrednim prijevozom.

(3) Prijevoz vozilima iz stavka 2. ovoga članka može se obaviti samo na temelju dozvole za izvanredni prijevoz kojom se utvrđuju uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza, iznos i način plaćanja naknade i drugih troškova izvanrednog prijevoza.

(4) Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaju Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba, odnosno korisnik koncesije, ovisno o javnoj cesti na kojoj se treba obaviti izvanredni prijevoz.

(5) Ako se izvanredni prijevoz treba obaviti na više javnih cesta razvrstanih kao autocesta, državna, županijska, odnosno lokalna cesta, dozvolu za izvanredni prijevoz izdaju Hrvatske ceste d.o.o.

(6) Za izvanredne prijevoze u međunarodnome cestovnom prometu dozvolu za izvanredni prijevoz stranom prijevozniku izdaje Ministarstvo u skladu s posebnim propisom.

(7) Subjekti iz stavaka 4. i 6. ovoga članka o izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz moraju obavijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova, inspekcije cestovnog prometa i cesta Ministarstva i koncesionara, te županijsku upravu za ceste, odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba po čijim će javnim cestama biti obavljen izvanredni prijevoz.

(8) Uvjete i način obavljanja izvanrednog prijevoza te uvjete i postupak za izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz propisuje ministar.

Troškovi izvanrednog prijevoza

Članak 30.

(1) Troškovi izvanrednih prijevoza u dijelu koji se odnosi na troškove postupka izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz, odnosno kontrole izvanrednih prijevoza, troškove poduzimanja posebnih mjera koje se moraju provesti radi sigurnosti izvanrednog prijevoza (podupiranje i ojačanje mostova i drugih objekata, pratnja i dr.) i naknadu za izvanredni prijevoz plaća prijevoznik.

(2) Visinu i način plaćanja troškova iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje pravna osoba, odnosno tijelo koje je izdalo dozvolu za izvanredni prijevoz.

Kontrola vozila koje obavlja prijevoz

Članak 31.

(1) Ako se kontrolom utvrdi da se obavlja izvanredni prijevoz bez dozvole, odnosno ako se utvrdi da osovinsko opterećenje, ukupna masa i dimenzije vozila premašuju dozvolom utvrđene iznose, izvanredni prijevoz može se nastaviti nakon pribavljanja dozvole i plaćanja naknade za izvanredni prijevoz, odnosno nakon usklađenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila s propisanim iznosima.

(2) Prijevoznik je dužan uz troškove kontrole platiti i naknadu za izvanredni prijevoz za prijeđeni put do mjesta kontrole, odnosno do mjesta usklađenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila, kao i nadoknaditi štetu koju je prouzročio na javnoj cesti.

Prekomjerna uporaba

Članak 32.

(1) Pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste.

(2) Mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, postupak odobravanja i određivanje naknade za prekomjernu uporabu propisuje ministar.

Priključak i prilaz

Članak 33.

(1) Priključkom i prilazom na javnu cestu, u smislu ovoga Zakona, smatra se spoj javne ceste i svih površina s kojih se vozila izravno uključuju u promet na javnu cestu.

(2) Raskrižje javnih cesta međusobno se ne smatra, u smislu ovoga Zakona, priključkom i prilazom na javnu cestu.

(3) Trgovačko društvo, ustanova, odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom izdaje uvjete za izgradnju priključka i prilaza na javnu cestu unutar građevinskog područja grada samo uz prethodnu suglasnost gradskog poglavarstva.

(4) Priključak i prilaz na javnu cestu smije se izvesti samo uz suglasnost trgovačkog društva, ustanove, odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom.

(5) Troškove izgradnje priključka i prilaza na javnu cestu, uključujući i postavljanje potrebnih prometnih znakova, signalizacije i opreme snosi njihov investitor ili vlasnik.

(6) Priključak i prilaz u području cestovnog zemljišta javne ceste s pripadajućim prometnim znakovima, signalizacijom i opremom sastavni su dio javne ceste.

(7) Minimalne uvjete za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Prilagođavanje priključka i prilaza

Članak 34.

(1) Ako priključak ili prilaz na državnu cestu zbog povećanog prometa ili korištenja za drukčiji promet nego što je bio uzet u obzir prilikom izdavanja suglasnosti za njegovu izgradnju više nije odgovarajući, Hrvatske ceste d.o.o. upravnim rješenjem mogu zahtijevati njegovo prilagođavanje izmijenjenim uvjetima (rekonstrukciju).

(2) Troškove prilagođavanja ili preuređenja priključka, odnosno prilaza snosi investitor ili vlasnik.

Ukidanje priključka

Članak 35.

(1) Inspektor cestovnog prometa i cesta može zahtijevati odgovarajuće uređenje priključka ili prilaza na državnu cestu, odrediti zabranu korištenja priključka i prilaza ili njegovo ukidanje ako isti nije održavan u skladu s uvjetima i suglasnosti iz članka 33. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona, ili je izgrađen bez suglasnosti, ili ako nije prilagođen ili preuređen u skladu sa člankom 34. ovoga Zakona.

(2) Troškove za izvođenje mjere iz stavka 1. ovoga članka snosi investitor ili vlasnik.

Autobusna stajališta

Članak 36.

Uvjete za utvrđivanje lokacije i uvjete za projektiranje i uređenje autobusnih stajališta propisuje ministar.

Zaštitni pojas

Članak 37.

(1) Ako se izdaje lokacijska dozvola za građenje objekata i instalacija na javnoj cesti ili unutar zaštitnog pojasa javne ceste, prethodno se moraju zatražiti uvjeti Hrvatskih autocesta d.o.o. kad se radi o autocestama, Hrvatskih cesta d.o.o. kada se radi o državnim cestama i županijske uprave za ceste, odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba ako se radi o županijskoj

i lokalnoj cesti.

(2) Zaštitni pojas u smislu stavka 1. ovoga članka mjeri se od vanjskog ruba zemljišnog pojasa tako da je u pravilu širok sa svake strane:

- autoceste 40 m,
- ceste namijenjene isključivo za promet motornih vozila ili brze ceste 35 m,
- državne ceste 25 m,
- županijske 15 m,
- lokalne ceste 10 m.

Preglednost na javnoj cesti

Članak 38.

(1) U blizini raskrižja dviju javnih cesta u razini, ili križanja javne ceste sa željezničkom prugom u razini, ili na unutarnjim stranama cestovnog zavoja ne smije se saditi drveće ili grmlje, postavljati naprave, ograde ili druge predmete koji onemogućavaju preglednost na javnoj cesti.

(2) Vlasnici, odnosno korisnici ili posjednici zemljišta dužni su na zahtjev Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, Upravnog tijela Grada Zagreba, odnosno korisnika koncesije ukloniti drveće, grmlje, naprave, ograde i druge predmete radi osiguranja preglednosti na javnoj cesti.

(3) Ako vlasnik, odnosno korisnik ili posjednik zemljišta ne postupi sukladno odredbi stavka 2. ovoga članka, trgovačko društvo, ustanova odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom osigurat će izvođenje tih radova na teret vlasnika, korisnika ili posjednika zemljišta.

Obavljanje radova uz javnu cestu

Članak 39.

(1) Zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove ili radnje na javnoj cesti i njezinom zemljišnom pojasu bez suglasnosti Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, Upravnog tijela Grada Zagreba odnosno korisnika koncesije ako bi ti radovi ili radnje mogli oštetiti javnu cestu, kao i ugrožavati ili ometati promet na njoj.

(2) Ako se na javnoj cesti izvode ili izvedu radovi ili radnje koji mogu oštetiti javnu cestu ili ugroziti sigurnost prometa na njoj, Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba, odnosno korisnik koncesije dužni su poduzeti sve mjere za otklanjanje opasnosti za oštećenje javne ceste i sigurnosti prometa na njoj.

(3) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka trgovačko društvo, ustanova, odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom ovlašteno je obustaviti radove ili radnje iz stavka 2. ovoga članka i naložiti plaćanje troškova.

(4) Troškove poduzimanja mjera iz stavka 2. ovoga članka snosi izvođač radova, odnosno naručitelj radova, odnosno osobe koje izvode radnje na javnoj cesti.

(5) Sportske priredbe i druge manifestacije na javnim cestama mogu se održavati pod uvjetima i na način utvrđen posebnim zakonom.

(6) Zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove ili radnje u zaštitnom pojasu javne ceste bez suglasnosti Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba ako bi ti radovi ili radnje mogli oštetiti javnu cestu, kao i ugrožavati ili ometati promet na njoj.

Radovi na javnoj cesti

Članak 40.

(1) Prekopavanje, potkopavanje i drugi radovi na javnoj cesti mogu se obavljati samo uz suglasnost Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, Upravnog tijela Grada Zagreba, odnosno korisnika koncesije.

(2) U suglasnosti za obavljanje radova iz stavka 1. ovoga članka određuje se način rada i uvjeti osiguranja i regulacije prometa, način sanacije prekopa, odnosno potkopa te nadzor nad obavljanjem tih radova.

(3) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka nije potrebna ako su oštećenjima uređaja i instalacija, ugrađenih u javnu cestu, neposredno ugroženi siguran promet, odnosno život i zdravlje građana ili bi mogla nastati veća gospodarska šteta.

(4) Vlasnik ili korisnik uređaja i instalacija uz javnu cestu na kojima je došlo do oštećenja zbog kojih može nastati neposredna opasnost za javnu cestu i sudionike u prometu i okoliš dužan je o tome obavijestiti Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijsku upravu za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba, odnosno korisnika koncesije koji upravljaju javnom cestom, Ministarstvo i Ministarstvo unutarnjih poslova.

(5) Vlasnik ili korisnik uređaja i instalacija iz stavka 4. ovoga članka mora u što kraćem roku otkloniti oštećenja na njima radi dovođenja javne ceste i prometa u prvobitno stanje i o tome obavijestiti trgovačko društvo, ustanovu, odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom, Ministarstvo i Ministarstvo unutarnjih poslova.

Radovi na cestovnom zemljištu i u zaštitnom pojasu

Članak 41.

Za rušenje drveća, dovlačenje drva, iskope, bušenja i obavljanje drugih radova na cestovnom zemljištu i zaštitnom pojasu ili na objektima uzduž javne ceste, koji bi mogli ometati ili ugrožavati promet, oštetiti javnu cestu ili povećati troškove održavanja potrebna je suglasnost Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, Upravnog tijela Grada Zagreba, odnosno korisnika koncesije. U suglasnosti se određuju uvjeti za obavljanje tih radova.

Reklame uz javne ceste

Članak 42.

(1) Na autocesti i zaštitnom pojasu autoceste nije dopušteno postavljanje reklama.

(2) Na ostalim javnim cestama i zaštitnom pojasu uz javnu cestu nije dopušteno postavljanje reklame na mjestima na kojima bi zbog svog sadržaja, položaja te odnosa prema javnoj cesti reklama ugrožavala sigurnost prometa.

(3) Mjesta na javnoj cesti iz stavka 2. ovoga članka na kojima nije dopušteno postavljanje reklame propisat će ministar.

Zatvaranje javne ceste

Članak 43.

(1) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba odnosno korisnik koncesije koji upravljaju javnom cestom ovlašteni su u opravdanim slučajevima zatvoriti javnu cestu za promet.

(2) Što se smatra opravdanim slučajem i postupak zatvaranja javne ceste propisuje ministar.

Prometni znakovi, signalizacija i oprema, turistička i ostala signalizacija

Članak 44.

(1) Prometni znakovi, signalizacija i oprema te turistička i ostala signalizacija postavljaju se na javnoj cesti na temelju prometnog projekta.

(2) Za javne ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovoga Zakona, a nemaju

prometni projekt, mjerodavno je postojeće stanje prometne signalizacije i opreme.

(3) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i korisnik koncesije uz prethodnu suglasnost ministra, odnosno županijska uprava za ceste uz prethodnu suglasnost ureda državne uprave u županiji nadležnog za poslove prometa te upravno tijelo Grada Zagreba uz prethodnu suglasnost izvršnog tijela Grada Zagreba ovlašteni su izmijeniti prometni projekt iz stavka 1. ovoga članka, odnosno postojeće stanje iz stavka 2. ovoga članka.

Znakovi o radovima

Članak 45.

(1) Za svaki zahvat na javnoj cesti, pri izvođenju radova održavanja ili drugih radova pod prometom, moraju se postaviti odgovarajući, privremeni prometni znakovi, odnosno provesti tehnička regulacija prometa na način da se jamči sigurnost prometa i izvoditelja radova uz najmanje ometanje prometnih tokova, sukladno prometnom projektu.

(2) Tehničkom regulacijom iz stavka 1. ovoga članka mora se osigurati pravodobna uočljivost zapreka i drugih barijera na javnoj cesti, danju u vrijeme nedovoljne vidljivosti i noću, postavljanjem odgovarajućih treptavih narančastih svjetala ili drugih adekvatnih tehničkih pomagala.

(3) Radovi na javnim cestama, osobito na kolnicima, moraju se u pravilu planirati i izvoditi u danima kada je prometni tok slabijeg intenziteta, a u dane vikenda, blagdane i dane turističkih smjena (u turističkoj sezoni) radovi se ne smiju izvoditi na turističkim pravcima.

(4) Odmah po završetku radova na javnoj cesti, sva privremena prometna signalizacija i oprema mora biti uklonjena i istodobno postavljena trajna prometna i ostala signalizacija i oprema, sukladno prometnom projektu.

Korištenje cestovnog zemljišta

Članak 46.

Ovlašćuje se ministar da propiše uvjete i način korištenja cestovnog zemljišta, uvjete i postupak povjeravanja te prava i obveze u svezi s obavljanjem pratećih djelatnosti (ugostiteljstvo, trgovina, benzinske postaje, servisi i dr.) na cestovnom zemljištu.

Žalba

Članak 47.

Protiv akta iz članka 29., 33., 34. i 35. ovoga Zakona može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana od dana dostave stranki.

IV. KONCESIJE

Koncesija

Članak 48.

Koncesijom se stječe pravo građenja i upravljanja autocestom i pojedinim cestovnim objektima na državnoj cesti (most, tunel i dr.) koje uključuje pravo gospodarskog korištenja autoceste ili objekta na državnoj cesti te pravo rekonstrukcije i održavanja autoceste i cestovnog objekta na državnoj cesti tijekom koncesijskog razdoblja i/ili pravo korištenja cestovnog zemljišta radi izgradnje pratećih uslužnih objekata i obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrba gorivom, servisnih usluga i sl.

Javni natječaj za dodjelu koncesije

Članak 49.

(1) Odluka o davanju koncesije donosi se na temelju provedenoga javnog natječaja.

(2) Natječaj iz stavka 1. ovoga članka priprema i provodi Ministarstvo.

(3) Davatelj koncesije natječajem utvrđuje uvjete, pogodnosti i jamstva za dodjelu i

ostvarenje koncesije.

(4) Postupak provođenja natječaja propisuje ministar.

(5) Stručne poslove u svezi s pripremom natječaja i odluke o davanju koncesije za autoceste, državne ceste i pojedine objekte na državnim cestama obavljaju Hrvatske autoceste d.o.o.

Odluka o koncesiji

Članak 50.

Hrvatski sabor donosi odluku o davanju koncesije za autocestu, odnosno pojedini objekt na državnoj cesti ako se koncesija daje na vrijeme od 33 godine i dulje, a Vlada ako se koncesija dodjeljuje na vrijeme do 33 godine.

Sadržaj odluke o koncesiji

Članak 51.

Odlukom o davanju koncesije određuje se osobito:

- predmet, odnosno sadržaj koncesije,
- podnositelj ponude i njegova sposobnost ostvarivanja koncesije,
- vrijeme trajanja koncesije,
- mjerila za utvrđivanje visine cestarine,
- mjerila i visina naknade za koncesiju,
- pogodnosti ponude glede sredstava, opreme i zaposlenika,
- mjere očuvanja i zaštite okoliša,
- osnove financiranja,
- način i razlozi prestanka koncesije.

Ugovor o koncesiji

Članak 52.

(1) Na temelju odluke iz članka 50. ovoga Zakona, ugovor o koncesiji s podnositeljem ponude sklapa ministar.

(2) Ugovorom o koncesiji obvezno se utvrđuju: bliže namjene za koje se daje koncesija, posebni uvjeti kojima tijekom korištenja koncesije mora udovoljavati korisnik koncesije, visina naknade za koncesiju, uvjeti i način plaćanja naknade, jamstva korisnika koncesije, druga prava, obveze i odgovornost korisnika i davatelja koncesije, način razrješenja odnosa u slučaju prestanka koncesije prije isteka roka na koji se koncesija daje, postupak i uvjeti preuzimanja autoceste, odnosno pojedinog objekta na državnim cestama nakon isteka koncesije.

(3) Izvršavanje ugovora o koncesiji za autoceste, državne ceste i pojedine objekte na državnim cestama nadzire Ministarstvo, koje je dužno jednom godišnje izvijestiti donositelja odluke o davanju koncesije o izvršavanju toga ugovora.

(4) Ministarstvo je dužno jednom godišnje izvijestiti Ministarstvo financija o iznosima uplaćenih naknada za koncesije u državni proračun.

Upisnik koncesija

Članak 53.

(1) Odluke o davanju koncesije iz članka 50. i ugovori o koncesiji iz članka 52. ovoga Zakona upisuju se u posebni upisnik koji vodi Ministarstvo.

(2) Način vođenja upisnika i obrazac upisnika propisuje ministar.

V. UPRAVLJANJE JAVNIM CESTAMA

1. Hrvatske autoceste d.o.o.

Predmet poslovanja

Članak 54.

(1) Autocestama upravlja, gradi ih, rekonstruira i održava trgovačko društvo Hrvatske autoceste, društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Zagrebu.

(2) Skraćeni naziv tvrtke glasi: Hrvatske autoceste d.o.o.

(3) Predmet poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o. je organiziranje i obavljanje djelatnosti:

- projektiranja te ishođenja lokacijske dozvole, građevinske dozvole i uporabne dozvole za autoceste,
- građenja autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama iz članka 14. ovoga Zakona, osim programiranja i planiranja razvitka autocesta,
- održavanja autocesta i objekata iz članka 18. ovoga Zakona,
- ostalih poslova upravljanja autocestama i objektima s naplatom cestarine iz članka 22. ovoga Zakona,
- financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja autocesta,
- ostalih djelatnosti sadržanih u osnivačkom aktu.

2. Hrvatske ceste d.o.o.

Predmet poslovanja

Članak 55.

(1) Državnim cestama upravlja, gradi ih, rekonstruira i održava trgovačko društvo Hrvatske ceste, društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Zagrebu.

(2) Skraćeni naziv tvrtke glasi: Hrvatske ceste d.o.o.

(3) Predmet poslovanja Hrvatskih cesta d.o.o. je organiziranje i obavljanje djelatnosti:

- operativnih poslova tehničko-tehnološkog jedinstva sustava javnih cesta prema Strategiji, kroz temeljna prostorna, prometna, tehnička i ekonomska istraživanja i analize,
- programiranja i planiranja razvitka javnih cesta, ukupnog projektiranja za državne ceste, projektiranja s istražnim radovima te izrade stručne podloge za lokacijsku dozvolu za autoceste,
- građenja državnih cesta iz članka 14. ovoga Zakona,
- održavanja državnih cesta iz članka 18. ovoga Zakona,
- ostalih poslova upravljanja državnim cestama iz članka 22. ovoga Zakona,
- financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja državnih cesta,
- zaštite okoliša od utjecaja prometa na javnim cestama,
- praćenja prometnog opterećenja i prometnih tokova na javnim cestama,
- kontrole osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u prometu na javnim cestama,
- vođenja jedinstvene banke podataka o javnim cestama,
- ostalih djelatnosti sadržanih u osnivačkom aktu.

3. Zajedničke odredbe za Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o.

Ostvarivanje prava osnivača

Članak 56.

Prava i dužnosti Republike Hrvatske kao osnivača Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. obavlja Vlada.

Korištenje dobiti

Članak 57.

Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., kada je Republika Hrvatska jedini član ovih društava, koristit će dobit koju ostvare, za građenje i održavanje autocesta, odnosno državnih cesta kojima upravljaju.

4. Županijska uprava za ceste

Osnivanje i poslovanje

Članak 58.

(1) Županijskim i lokalnim cestama upravlja, gradi ih, rekonstruira i održava županijska uprava za ceste, pravna osoba kojoj je osnivač županija.

(2) Na županijsku upravu za ceste primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(3) Županijska uprava za ceste u okviru svoje djelatnosti organizira, odnosno obavlja poslove:

- projektiranja te ishođenja lokacijske dozvole, građevinske dozvole i uporabne dozvole za županijske i lokalne ceste,
- građenja županijskih i lokalnih cesta iz članka 14. ovoga Zakona,
- održavanja županijskih i lokalnih cesta iz članka 18. ovoga Zakona,
- ostale poslove upravljanja županijskim i lokalnim cestama iz članka 22. ovoga Zakona.

Organizacijski ustroj

Članak 59.

U županijskoj upravi za ceste ustrojava se organizacijska jedinica za obavljanje poslova vezanih za održavanje i zaštitu te jedinica za obavljanje poslova vezanih za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta.

Upravljanje

Članak 60.

Županijskom upravom za ceste upravlja ravnatelj kojeg imenuje i razrješava županijska skupština na prijedlog Upravnog vijeća županijske uprave za ceste.

5. Upravno tijelo Grada Zagreba

Članak 61.

(1) Upravno tijelo Grada Zagreba, na temelju odluke gradskog poglavarstva, za županijske i lokalne ceste na području Grada Zagreba obavlja poslove građenja i rekonstrukcije iz članka 14. ovoga Zakona, održavanja iz članka 18. ovoga Zakona te ostale poslove upravljanja iz članka 22. ovoga Zakona.

(2) Aktom o ustrojavanju Upravnog tijela Grada Zagreba mora se osigurati takav ustroj koji će omogućiti obavljanje poslova vezanih za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Grada Zagreba koji su ovim Zakonom propisani za javne ceste.

VI. FINANCIRANJE JAVNIH CESTA

Izvori sredstava

Članak 62.

Izvori sredstava za financiranje javnih cesta jesu:

- 1) godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila,
- 2) cestarina za uporabu autoceste i objekta s naplatom (most, tunel, vijadukt i sl.),

- 3) naknada za uporabu javnih cesta motornim i priključnim vozilima registriranim izvan Republike Hrvatske,
- 4) naknada za izvanredni prijevoz,
- 5) naknada za prekomjernu uporabu javne ceste,
- 6) naknada za korištenje cestovnog zemljišta,
- 7) naknada za obavljanje pratećih djelatnosti,
- 8) naknada za koncesije,
- 9) sredstva državnog proračuna, proračuna županija, odnosno proračuna Grada Zagreba,
- 10) naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta,
- 11) ostali izvori.

Visina naknade

Članak 63.

- (1) Visinu naknade iz članka 62. točke 1. ovoga Zakona utvrđuje ministar.
- (2) Visinu cestarine i sustav naplate cestarine iz članka 62. točke 2. ovoga Zakona utvrđuju Hrvatske autoceste d.o.o. uz suglasnost Vlade, a za javne ceste u koncesiji korisnik koncesije.
- (3) Visina naknade iz članka 62. točke 3. ovoga Zakona utvrđuje se sukladno posebnim propisima.
- (4) Mjerila za izračun naknada iz članka 62. točke 4., 5., 6. i 7. ovoga Zakona propisuje ministar.
- (5) Visinu naknade iz članka 62. točke 8. ovoga Zakona utvrđuje davatelj koncesije.

Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta

Članak 64.

- (1) Naknadu za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 62. točke 10. ovoga Zakona plaćaju proizvođači i uvoznici naftnih derivata te nadležno tijelo državne uprave za robne zalihe za:
 - motorne benzine, olovne i bezolovne, neovisno o oktanskoj vrijednosti i komercijalnom nazivu,
 - dizelska goriva, neovisno o oktanskoj vrijednosti i komercijalnom nazivu.
- (2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka ne plaća se na euro dizel gorivo obojeno plavom bojom, ulje za loženje extra lako i lako specijalno (EL i LS), sve vrste ulja za loženje lakog, srednjeg i teškog, mlazno gorivo i zrakoplovni benzin, ukapljeni naftni plin i sve vrste petroleja.
- (3) Ako se naftni derivati uvoze u svoje ime, a za tuđi račun, tada naknadu plaća korisnik uvoza.
- (4) Naknada iz stavka 1. ovoga članka plaća se po litri isporučenih i uvezenih naftnih derivata i to:
 - u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o.,
 - u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.
- (5) U pogledu nastanka obveze obračunavanja naknade, rokova za uplatu, oslobođanja od plaćanja i prava na povrat naknade, nadzora obračunavanja i plaćanja naknade te vođenja evidencija odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o posebnom porezu na naftne derivate, a u pogledu naplate naknade, žalbenog postupka, prekršaja i zastare primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona, dok se u pitanjima koja nisu uređena ovim zakonima primjenjuje Zakon o općem upravnom postupku.

Mjerila za raspored sredstava na županijske uprave za ceste

Članak 65.

(1) Sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta osiguravaju se dijelom iz naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 62. točke 10., sukladno programu iz članka 12. ovoga Zakona, a na temelju sljedećih mjerila:

- mreže županijskih i lokalnih cesta,
- visine vlastitih izravnih prihoda županijske uprave za ceste iz članka 66. stavka 1. ovoga Zakona,
- ujednačavanja redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta izraženo u postotku od standarda održavanja prema propisu iz članka 18. stavka 3. ovoga Zakona,
- stupnja izgrađenosti mreže županijskih i lokalnih cesta,
- stanja kolnika mreža županijskih i lokalnih cesta.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka na županijske uprave za ceste raspoređuje ministar na prijedlog Hrvatskih cesta d.o.o.

Uplata na račune

Članak 66.

(1) Sredstva iz članka 62. točke 1. ovoga Zakona uplaćuju se na račun županijske uprave za ceste, odnosno proračuna Grada Zagreba i koriste za županijske i lokalne ceste na području županije, odnosno Grada Zagreba u kojoj su ostvarena. Način naplate, postupak uplate sredstava na račune županijskih uprava za ceste, odnosno proračuna Grada Zagreba, vođenje evidencije i ovlast za provođenje kontrole nad postupkom naplate propisuje ministar financija.

(2) Sredstva iz članka 62. točke 2. ovoga Zakona od cestarine na autocestama i posebnim objektima s naplatom na državnim cestama uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o. sredstva od cestarine na autocestama i objektima s naplatom u koncesiji na račun korisnika koncesije.

(3) Sredstva iz članka 62. točke 3. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

(4) Sredstva iz članka 62. točke 4. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih cesta d.o.o. Kada su dozvolu za izvanredni prijevoz izdale Hrvatske autoceste d.o.o., županijska uprava za ceste, odnosno korisnik koncesije, sredstva se uplaćuju na račun izdavatelja dozvole. Kada je dozvolu za izvanredni prijevoz izdalo Upravno tijelo Grada Zagreba, sredstva se uplaćuju u proračun Grada Zagreba.

(5) Sredstva iz članka 62. točke 5. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba koje je izdalo rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste.

(6) Sredstva iz članka 62. točke 6. i 7. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, odnosno u proračun Grada Zagreba, ovisno o ugovoru o korištenju cestovnog zemljišta, odnosno ugovoru o obavljanju pratećih djelatnosti.

(7) Sredstva iz članka 62. točke 8. ovoga Zakona uplaćuju se u državni proračun.

Javni kapital

Članak 67.

(1) Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 62. točke 10. ovoga Zakona koju plaćaju proizvođači i uvoznici naftnih derivata te nadležno tijelo državne uprave za robne zalihe u skladu s odredbom članka 64. ovoga Zakona uplaćuje se na račune Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. i predstavlja kapital (dalje u tekstu: javni

kapital) kojim Republika Hrvatska financira građenje i održavanje javnih cesta, povrat kredita kojima se financira građenje državnih cesta te dokapitalizaciju Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o., u skladu s programom iz članka 12. ovoga Zakona.

(2) Razlika između vlastitih prihoda i rashoda ostvarenih u poslovnoj godini nadoknađuje se na teret javnog kapitala iz stavka 1. ovoga članka u skladu s odobrenim planom poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o.

Sredstva koja povećavaju, odnosno za koja se umanjuje javni kapital

Članak 68.

(1) Javni kapital čine i prihodi po osnovi tečajnih razlika, kamate i drugi prihodi ostvareni po osnovi gospodarenja novcem koji čini javni kapital, a javni kapital se umanjuje za kamate i druge naknade povezane s financiranjem građenja i održavanja javnih cesta te za negativne tečajne razlike.

(2) Dobit koju ostvare Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. dok je Republika Hrvatska jedini član društva uvećava javni kapital.

Namjensko korištenje sredstava

Članak 69.

(1) Sredstva iz članka 67. stavka 1. ovoga Zakona koriste se za namjene propisane odredbama toga članka godišnjim planovima građenja i održavanja javnih cesta koje uz suglasnost Vlade donose Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o.

(2) Sredstva koja prema odredbi članka 65. stavka 2. ovoga Zakona Hrvatske ceste d.o.o. doznače županijskoj upravi za ceste koriste se za namjene propisane odredbama članka 67. stavka 1. ovoga Zakona godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje uz suglasnost Ministarstva donosi županijska uprava za ceste.

Amortizacija

Članak 70.

Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i županijska uprava za ceste u rashode poslovanja uključuju amortizaciju javnih cesta obračunatu primjenom amortizacijskih stopa koje utvrđuje Vlada.

VII. NADZOR I INSPEKCIJA JAVNIH CESTA

Upravni nadzor

Članak 71.

Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovo izvršavanje obavlja Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Članak 72.

Poslove inspekcije javnih cesta obavlja Ministarstvo (u daljnjem tekstu: inspekcija za ceste), sukladno ovom Zakonu i posebnom zakonu, a nadzor provodi inspektor za ceste (u daljnjem tekstu: inspektor).

Prava i dužnosti inspektora

Članak 73.

(1) Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora javnih cesta inspektor, osim prava i dužnosti koje ima po posebnom zakonu, ima i sljedeća prava i dužnosti:

1. nadzirati radove prilikom redovitog i izvanrednog održavanja javnih cesta, pregledavati dokumentaciju za te radove i odrediti mjere za otklanjanje nepravilnosti koje bi mogle prouzročiti pogoršanje stanja javne ceste ili ugroziti sigurnost prometa na njoj,

2. nadzirati ispunjavanje uvjeta za obavljanje redovitih radova održavanja na javnoj cesti danoj u koncesiju,

3. nadzirati provođenje mjera za osiguranje javnih cesta i prometa na njima,

4. obustaviti sve radove na javnoj cesti koji se ne obavljaju u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa za njegovo izvršavanje,

5. u nužnim slučajevima, kada bi bila ugrožena sigurnost prometa na javnoj cesti ili bi mogla nastati šteta na njoj, odrediti privremene mjere kako bi se otklonila opasnost ili spriječila šteta,

6. odrediti da se u polju preglednosti otklone nedostaci i nepravilnosti prouzročene kršenjem propisanih mjera za osiguranje preglednosti javne ceste,

7. nadzirati provođenje propisanih uvjeta za obavljanje zahvata u zaštitni pojas javne ceste.

(2) Žalba protiv rješenja inspektora iz stavka 1. točaka 4., 5., 6. i 7. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(3) U predmetima iz stavka 1. točke 5. ovoga članka, kada je zbog neposredne ugroženosti javne ceste ili sigurnosti prometa na njoj ugrožena i sigurnost sudionika u prometu, inspektor može, po skraćenom postupku, bez saslušanja stranaka, donijeti rješenje. U nužnim slučajevima inspektor može donijeti usmeno rješenje te odrediti njegovo izvršenje odmah po izricanju.

(4) Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo:

- pregledati prostore, objekte, uređaje, materijale te poslovanje i dokumentaciju trgovačkih društava koja upravljaju javnim cestama,

- saslušati stranke i svjedoke primjenom pravila upravnog postupka,

- pregledati isprave kojima se može utvrditi identitet osoba koje sudjeluju u prometu,

- uzeti uzorke materijala te obavljati druge postupke koji su u skladu s namjenom inspekcijskog nadzora,

- dobiti osobne podatke o pravnim i fizičkim osobama, podatke o vlasništvu vozila, podatke o vlasništvu zemljišta i objekata u zaštitnom pojasu cesta, kao i druge podatke potrebne za vođenje postupka u svezi s kršenjem ovoga Zakona i propisa za njegovo izvršavanje.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Članak 74.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj trgovačko društvo odnosno ustanova koja upravlja javnom cestom:

1. ako ne održava javnu cestu sukladno odredbi članka 18. stavka 3. ovoga Zakona,

2. ako ne osigura uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste (članak 23. stavak 1. podstavak 2.),

3. ako ne obavijesti javnost o stanju i prohodnosti javnih cesta i meteorološkim uvjetima (članak 23. stavak 1. podstavak 3.),

4. ako ne poduzme mjere za otklanjanje opasnosti na javnoj cesti i mjere za siguran promet (članak 39. stavak 2.),

5. ako u opravdanom slučaju javnu cestu ne zatvori za promet (članak 43. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u trgovačkom društvu, ustanovi, odnosno Upravnom tijelu Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

Članak 75.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako izvede priključak i prilaz na javnu cestu bez suglasnosti ili se ne pridržava uvjeta iz suglasnosti (članak 33. stavak 4.),

2. ako postupuje protivno odredbi članka 38. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,

3. ako ne postupi u skladu s odredbom članka 40. ovoga Zakona,

4. ako bez suglasnosti trgovačkog društva, ustanove, odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom poduzima radnje protivno odredbi članka 39. stavka 1. i članka 41. ovoga Zakona,

5. ako prilikom radova na javnoj cesti ne postavi odgovarajuće znakove, oznake ili opremu (članak 45.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Dovršenje započetih postupaka

Članak 76.

(1) Postupci započeti prema odredbama Zakona o javnim cestama (»Narodne novine«, br. 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.) dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Osobe koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ostvarile prava iz članka 62. Zakona o javnim cestama (»Narodne novine«, br. 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.) zadržavaju ta prava do 31. prosinca 2006. godine.

(3) Skupštine županija koje nisu osnovale društvo kapitala kao pravnog sljednika imovine i opreme tehničkih ispostava prema propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona, dužne su osnovati takvo društvo u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. te županijske uprave za ceste osnovane prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona nastavljaju radom i dužne su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana njegova stupanja na snagu.

Baza podataka o javnim cestama

Članak 77.

Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i korisnici koncesije dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenijeti Hrvatskim cestama d.o.o. radi objedinjavanja svih podataka o javnim cestama u jedinstvenu banku podataka radi operativnog osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta i izradbe karata s ucrtanim javnim cestama u odgovarajućem mjerilu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Provedbeni propisi

Članak 78.

(1) Ministar će propise za čije je donošenje ovlašten prema odredbama ovoga Zakona donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o javnim cestama (»Narodne novine«, br. 100/96., 77/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.).

Prestanak važenja

Članak 79.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o javnim cestama (»Narodne novine«, br. 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.).

Stupanje na snagu

Članak 80.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 340-01/04-01/02

Zagreb, 8. prosinca 2004.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Vladimir Šeks, v. r.